

В ІТАЛІ.

важня, в парламенті. Прийняв революційні закони, які не сумнівалися в переході до демократії. Мільйони голосів демократично обрано пролетарських діячів революції, і незвичайно швидко введена соціалізація навіть дорогою, ре-

вони до виборів знаменем соціалізму і мимо сього часу побуду — це вважалося в Італії вимоги ґрунту, що чим більше вилучається, тим більше виступає партія виборів нагірше. Вона вона переперта кандидатів, загальною підста тільки з 5 м

націоналістичні в давній парламенті 23 посли, інші дії 10. Парламент спіраєть групи, на право класово соціалісти, по-тільки ліберали. Республіканці, та соціалісти (нова група, а підчас війни) ралізали лави третини демократичної фракції. І соціалістичні групи в Італії тільки на боці уряду ста-альна партія, та се на традиція краю повсім неможливо. Ліберали з клерикальними виключені. Нову соціалдемократію до уряду, се ніяк не. Партія, що йшла боротьби під знаменом боротьби, з соціалістичної республіки би собі ґрунт під ноги би вступила до

виз мусить тепер рі-або на отверту себе боротьбу за своє-ство, або на повільну. Якою з сих до-італійська буржуазія, се найблизша буду-

ПРІВ НА СИБІРІ.

дужити Колчакови і в горах. офіцери почали вилі-о злебу на їх родинах шадили нікого. Навіки мучено і кара-

о саіпог старика о-страшно побили, по-звляли його до суфіту, івісь кілька годин, ісе-дека його тіло розпа-кинуди його тіло до поминши йому обі ру-сладуючий равик йо-трідили.

го селянина, котрий ку і п'ятеро дітей, му-жарали смертю за те, і сказати, де сховав се-

го повішено за шию, ого і обливано кип'я-ки він не змігді. Не-день рано його такою-лено.

звірства виправля-накіські офіцери і по-присестовіях. ване ледяною водою в-лятком, припікане п'я-любимим" способом му-

ди наслідства над же-и і навіть дівчатками-многочисленні. го дивного, в тім, що в-Сибірі ненавидить Ко-

таня проти него стаю-частійшими. ни організують ся парті-в виділи.

з найбільшійших ор-рор партизанських ві-бушня козаський офі-Певченко.

В. Шопінський.

ХЛІБОРОБСТВО В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

(Докінчене з мин. числа).

РОБІТНИЦТВО В ГОСПОДАРСТВІ.

Правительствена перепись подає, що населене занятє в ліборобстві в 1910 році вносило 12.389.840. Коли ми дода-вимо 10% (приріст за послідні 9 років), то всего населена тепер буде 13.628.824. Щоби не затрудняти читача довгою статистикою по всіх 48 стейтах, ми виберемо лише 5 найго-ловніших стейтів де по фармах є найбільше число наємних робітників.

Table with 5 columns: Стейти, Фермери, Наємних робітників, Формани, Садівників та інших. Rows include Міссісіпі, Тексас, Нью Йорк, Норт Дакота, Каліфорнія, and a total row.

Ся статистика показує дуже ясну картину положеня робітництва в хліборобстві.

Ми бачимо, що є трошки більше-як 6 мільонів фермерів і стільки-ж наємних робітників. Дуже гарно. Значить, половина фермерів володіють земельною власністю, або арендують, а половина голків-пролетарів занятих в хліборобстві не мають ні кола, ні двора.

В Міссісіпі бачимо в двоє більше наємних робітників, як фермерів, (звісно, наїв феодальний американський полудень); в Нью Йоркських стейті бачимо стільки-ж фермерів, як і робітників, але за те формани та садівники багато більше. Тут в індустриальних центрі капітал вкоринив ся вже в хліборобство глибоше і поставив його на високий торговельний ступінь. В такім капіталістично-землеробським підприємстві мусить бути більше форманів і садівників. За те в Каліфорнії на такий великий стейт, є мало фермерів, багато форманів, а найбільше садівників. Як відомо, Каліфорнія се стейт садівництва; там розводять сади з торговельною цілю — продають оwoчі. Північна Дакота се стейт пшениці, має найбільше число фермерів а також наємних робітників. Перше всего, що їм оброблювана поля машинами потрібно менше робітничих рук, чим на тютюнових плантаціях на полудні, або при садівництві в Каліфорнії; друге, що завдяки тим-же машинам, фермери-капіталісти: успіли придбати собі великі помістя і поїсти дрібну; піпролетарську господарку. Для-того їх так мало.

УРОЖАЙ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

Пшениця.

Америка богата пшеницею. Завдяки високому розвит-ковий техніці, живяна машин при хліборобстві, один американський фермер потрафить стільки засіяти, ви-жати та змолотити пшениці, чого у нас при ручній роботі не зроблять навіть 500 господарів. І то в нас працюють же-лиці і діти, а в Америці се рідко де стіраєть ся. Амери-канська фермерка не знає навіть як завеліка її фарма. В нас в краю говорять: "Америка золотий край. Там пшеничний хліб їдять з маслом".

І дійсно, в Америці родить ся багато пшениці. Амери-канський народ мав би доволі що їсти, і ще не пов би самий хліб був би страшно дешевий, як би капіталісти не скупува-ли пшениці для зарібку, та не вивозили за границю. Хотя в Злучених Державах родить ся так багато пшениці, то все та-ки мільони бідного народа голодують. Малих пролетарських дітей є сім мільонів, що живуть в проголоді. Ось цифри, скіль-ко пшениці родить ся в Злучених Державах:

Table with 2 columns: Роки, Бушлів. Rows for 1891, 1900, 1910, 1915, 1916.

Пшениця є кількох сортів. Одну сіють з осени в полуд-невих тепдих стейтах, а другу в північних зимних — весною. Оруть на пшеницю і в осени і весною. Більше з осени. Оруть не глибоше як в нас, тільки іншим, лучшим плугом, в який запрягають 6-8 добрих коней і разом оре 2-3 скиби. Плуга не треба ні держати, ні ходити за ним; посередній прироблене сідо і хлібороб їдить собі спокійно цілієнь-ний день, і майже не втомить ся. Погонича теж не треба. Один чоловік виоре в дwo-трьох більше, ніж в старім краю в двох. Волів круторогих в плугу в Америці ніхто не поба-чить. Тепер вже і коний перестають вживати; по великих фармах вживають ріжних геозілових машин, маленьких льо-мотивів.

Пшеницю жнуть теж машинами. Четверо добрих коней тягне машину і вона жне, в'яже і скидає на купки. Тільки треба складати в маленькі купки по 15-20 снопів та ставити колосями до гори, щоби вони висихали.

Фермер, що має 150 акрів поля може обжитись одною машиною; 500 акрів двома, 1.000 акрів чотирма і т. д. Тепер примінюють ріжні парові та геозілові машини і до жатя. І бачив в Кензес такі машини, що разом жнуть і кидають снопи на віз. Є такі машини, що тільки колося зверху зрі-дують, а солом так і лишаєть ся на полі. Але все таки, поки що більше таких, що жнуть кінями.

В нас в краю живна — каторжна мучка, а в Америці — вті-а. В нас жєнці лєчуть ся на сонці, цілий день гулять спина, що вони важуть? А в Америці фермер поспівує собі, си-дять на машині та поковує тютюн. А жінка навіть і не знає що то є якісь живна.

Треба, щоби в нас селяни вчились обробляти поля ма-шинами а не руками. Розумієть ся, вживати машину на убо-гий вузький нивці не можливо, бо на ній нема де поверну-ть ся кінями. Таке оброблюване машинами можливе лише спільно, коли селяни получать ся в спілку та дістануть зем-лі подостатком.

Молотба в Америці ведеть ся ще простіше, і вигідній-ше. Тут не треба ні млути, ні стілка, ані сілка. Хоч часом ріжні фермери складають також збіжє в стіжок та звозьт його купи і молотять аж в пізну осінь, але всеж таки більшість фермерів молотить хліб зараз же по живнах в полі.

Молотити кожний фермер своєю машиною не може, бо то коштує великі гроші і треба наймати робітників. Але оден, або спілка мають машину, наймають робітників і молотять. Ціпа в Америці ніхто не зобачить. Часто один богач фермер має свою молотильню, робітників і розіждає по фар-мах та молотить від буша. Часом підрачник приїжджає з міста з молотильною і робітниками, і також молотить від буша.

Як би не було, а молотять в Америці машинами дуже скорді і добре. Як добра молотильня, і суха молотна пшени-ця, то за день можна намолотити 5-6 і 8 тисяч бушлів. Фермер тільки підїжджає до машини з глубоком возом і пше-ниця чиста, провіяна тільки силеть ся з рукава, як вода.

Фермер зараз же везе пшеницю до міста до шпихіра (на "елевейтор"), там її зважать, просіють який номер чи 1-й, 2-й або 3-й і все готово. Він вже одержить чек або гроші. Раю починає молотити, а ввечером вже обмолотив ся, тільки полишалась купи соломи; зерно вже зважене і продане. Не треба йому ні мшків ні комори. Тут стояла пшениця в сно-пах, а тут вже вона перероблена на троші. Лишалась тільки зрібна купа соломи яку фермер підпавив щоби не займала місця. І то все. От що значить машина!

З "елевейтора" пшениця зсипаєть ся в вагоні і їде по світі. Переходить з рук до рук, від купця до купця, і кож-ний мусить заробити. Інакше він не буде купцем. Так пе-реробляєть ся хліб в гроші, в капітал. Фермер забрав гроші, положив в банк, заплатив чеком робітникам і повистує собі цілу зиму. Скупує зермко, худобу, машини і знов богате. А робітник проробив літо, взяв чек і повернув ся на зиму до міста. Гроші скоро розійшались, і він знов голків-пролетар. В фермера гроші роблять гроші, капітал витворює знов ка-пітал; в робітника як не було нічого окрім робочої сили, так і нічого-де лишилось.

Він повернув ся до міста і продає свою силу фабрика-тови, як продавав її дітот фермерови.

Фермер з фермера жне, і один з другого богате. По-між ними так само ведеть ся конкуренція як і в індустриальних підприємстві. Малі фермери так само умерють як і дрібні ремісничі-підприємці. А богачі так само богатеють як і по-місничі капіталісти. Тепер вік капіталу, вік конкуренції і в індустрії, і в хліборобстві...

ГАРМІДЕР

Господь Бог тільки що по-обідав, скинув постолі, ліг на лежанку, в яку Мати Божа під-совувала солому і запалив люльку.

— Ти-ж, Маріє, гляди, щоби чаду не було. Я трохи задри-маю, бо шось нездуваю, в крижах лмає. Сьогодні в я-кусь калябано втечешв ся і замочив ся трохи. Доведеть ся, мабуть, кинути постолі, та взувати чоботи.

— От такої! Ти вже дуже запанив! Що то, тепер чоботи дешеві? Змарнувати змарнуєш, а потім за підметки платити меш кілька сот карбованців? Ні, голубе синий, походиш і в постолох. Приглядай ся під ноги, то й не втечешв ся другий раз і сухой будеш.

— На дворі загавкав нес, — вже несе когось! А, бий вас нечиста сива! Не дадуть спочити. Бий, Маріє, проведи.

— Не піді! Се знов певно російський чорносотенець зі своєю молитвою.

— Та хто б там не був, а провсти треба. Шож то за фасон буде, що люди зверта-ють ся до Бога, а ім тут пси-штани крають? Доведеть ся таки пса прогнати.

— Нехай не ходять завчасу! Звикли зі всіма дрібниця-ми лізти та красти, що запопа-дуть. Нейбись, як пса завелі, так нічого не пропадає, а пер-ед тим, то нічого й не кажи залишити на обістю. На що вже стару мотузку обротку — і ту вкрали!

А пєс на дворі, аж залива-єть ся. Уже чути під сіними. В хату вбігає якийсь мо-лоденький Ангол.

— Добридень, Господи Бо-же! З понеділкою будьте здо-рові!

— Здоров будь і ти. Що скажеш?

— Та от, лежу я, зна-чить на Небі, над Сибі-ром, і дивлюсь на Зе-мляку. Бачу: Троцький Ко-лчачка починає лупити. Та таки добре думит, аж гуде! Ко-лчак позавалював по церк-вах свічки і молить Вас, щоби помогли йому Троцького по-дужати, а сам, тимчасом, все далі й далі тікає в Сибір. Вже й правительство його спако-вувєть ся в Омську. Думають теж чухрати, але попереду війська, щоби воні, виходить, правительство захищало, бо в війську більше народу, чим у правительстві.

— Ну? — муркнув Господь Бог.

— Більше нічого. Помогти?

— Утїкати помагай йому.

— Бувайте здорові!

— Іди здоров.

Ангол пішов. Мати Божа пішла його проважати.

рий вже став. Я повідавав усі справи окремих Ангола-комісарам і нехай вони опіку-ють ся Землею.

Тільки що Господь Бог не промовив, як і хату увійшов Архангел Михайло і витягнув ся коло порога, руки по швам.

— Ти, що, Михайле?

— Так що, дозвольтє від-ранпортувати, у Раю скандалі за Денкіном, а навіть справ-жне побойовище.

— Що таке?! В Раю? Та хто-ж посьміє?

— Так що, дозвольтє відра-портувати, — усі Ангол-комі-сарі один з другим мордобитє вчинили. Розпочав Ангол, я-кому було доручено нагляда-ти за Денкіном. Він навмисне, дозвольтє відранпортувати, по-радив Денкінові захочити Ки-їв від Англови. Петлорів Ан-гол запитав того: "Що-ж ти се, не бачиш, що він робить там? На віщо дозвольтє?" А той до нього: "Та кому ти "тикаєш"? З ким ти мерзоті говориши? Я генералом управ-ляю, а ти ким? Якимось "хал-лом" — та, довго не думаючи — бац! його кривом по за-гровку. Ангол большевиків по-бачив се, та і собі обох їх по-потилив. Незабаром вони в-трох зробили аж шість фронтів. Ну, а далі, дозвольтє від-ранпортувати, усе пішло шке-реберть. Я хотів було розити їх, так кричить — не підході! Інші Анголи-комісарі почали їм собі один з другим бити ся. Восьми-крільні гателять ше-сти-крільних так, що тільки пух по Раю літає. В Раю усю траву вже потолочили, пороз-полохували усіх сивих так, що вже нема мені ради з ними. Що прикажете робити?"

— Іди, Михайле, і пороза-няй їх всіх іди чотири вітри. Я сам зараз прийду, ось тільки постолі взуо...

Михайло Архангел вишов, а сідкаю за ним, з котійкою в руці і сам Господь Бог пі-шов до Раю.

— Сілене! — кричав він по французьки, але його ніхто не слухав. — Руй! — крикнув ше раз по німецьки і, осердив шись, штурхнув одного (Бер-монтаго) ковийкою.

— Ніхто, однак, його не слухав. Усі заспались і в райському повітрі тільки мордачі ляца-ли.

Тоді Господь Бог планує на всіх і пориш, що хай мовлять буть ся. Колись, перестануть і знов йому служитимуть. А щоб і тепер мати з них яку не-будь користь, так він поришв оголосити блякодав Раю, але рівночасно за гроші продава-ти їм зброю, одєжу; харчі і таке інше. Все, мовляв, копій-чина на тютюн бідарі.

А Анголи-комісарі ні на що не звважають і буть ся.

Синькупанець ("Шлак").

Союз народів бувшої Росії.

ЛОНДОН, 11 грудня. — Представники правительств Е-стонії, Латвії, Литви, Польщі, України і Білоруси, зібрані на нараді в Дорпаті, рішили за-ключити воєний і політичний союз в ціли охорони своєї не-зависимости. Се досенє не-спіло сюди з Ковна.

Судьба Турції рішена.

ПАРИЖ, 16 грудня. — На раді прем'єрів в Лондоні зїста-ла вирішена судьба Турції. Лойд Джордж і Клемансо дій-шли до повного порозуміння відносно Константинополю, Си-рії, Палестини і Малої Азії. По-дають, що після договору Франція отримає контролю над Сириєю, Англія буде кон-тролювати Палестину. Дамаск віддано Арабам.

Орган Спартаків знова вихо-дить.

БЕРЛІН, 14 грудня. — Ор-ган берлінських комуністів "Ді Роте Фане" ("Червоний Прапор") знова появил ся на світ.

Замах на єгипетського пре-мієра.

КАІРО, 15 грудня. — Єги-петський студент виконав за-мах на жите єгипетського пре-мієра. Студента арештовано. Прем'єр вишов ціло.

Реакційне Правліне Соціал-патріотів в Німеччині.

БЕРЛІН. — Соціалісти типу Еберта Ноского отримали бу-ди запросини взяти участь в "міжнародній конференції пра-ці".

Якби хотячи продемонст-рувати своє становиско до ро-бітничих юній в краю, соціал-патріоти видали апель до ні-мецького населеня, в котрім нап'ятували страйк металів в Берліні і зажадали, аби на-селене вчинило те саме та да-ло поїерте страйколомам, ко-трих соціал-патріоти організу-вали.

Се поступоване найліпше свідчить, ким є німецькі со-ціал-патріоти, позаяк страйку-ючі металів бороли ся оди-ноко о затриманє організації, оборону членських прав і не-дозволенє видаюваня з праці діяльнійших членів металеві-юній. Вони також жадали, аби всі страйкері були прийті до праці.

200.000 металів було на страйку.

Робітники здобули підвиш-ку плати, але постановили не-вертати до праці, аж їх провід-ники зїстануть рівнож прийті. Поверх 200.000 робітни-ків було на страйку в місті і околицях Берліна.

Страйк тривав поверх два місяці і коштував юною металів велику суму грошей.

Терпіня страйкуючих була нечувані. В робітничих діяль-ноці повно змарнілих і байдих облич робітників, курячих людські і димом заспокоюючих потреби жодука. Страйкові запомоги, 9 марок денно, ви-старчило заледні на цілоденну поживу для одної дитини.

Кореспондент, відвідуючи квартиру страйкерів, чув часто наїлі, що може ангаїські ро-бітничі прийдуть їм на поміч.

Одного разу в присутности кореспондента біла гвардія Ноского напала на квартиру, арештувала всіх присутних кореспондента, котрого однак вкороті на його протести ви-пущено.

Оказало ся, що Носковці хотіли загартати страйкову касу і в тій ціли зробили на-

В АВСТРАЛІЙСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ТАБОРІ.

МЕЛБґРН, Вікторія. — По-дібно до робітничого руху в цілім світі, в рядах авст-раїйського робітництва йде бор-ба межі угодовцями і соціал-патріотами, з одної сторони, а комуністами і сторонниками прямої акції з другої сторони.

Пропаганда за Одною Вели-кою Юнією веде ся вже від двох літ, і від того часу датує ся офензива проти уміркова-них русі сею краю. Уміркований напрям репрезентували кон-сервативні фахові акції і сто-ронники політичної акції та полюбовних або арбітраційних судів.

Коли поїстала Одна Велика Юнія, до неї перейшла ціла о-позиція з табору уміркова-них, котра ділила ся на сто-ронників прямої акції на по-лю промисловий і на полю по-літичний.

Серед сторонників Одної Великої Юнії повстала нова політична партія під назвою "Промислових Соціалістів". Є се група тих людей в Одній Великій Юнії, котрі є сторо-нниками революційної політи-чної акції в відріженю від тих, котрі політичну акцію цілко-вито ігнорують.

Проти сих організацій стає група "Австралійська Робітни-ча Юнія" зі своїми репрезен-татами в федеральнім і стейтвоних парламентах, котра є дуже уміркованою або у-годовою, признає політичну реформістичну акцію, спро-тивляє ся прямій акції і рево-люційній тактиці Одної Вели-кої Юнії.

Офіційна Робітнича Пар-тія виключила зі своїх рядів всіх тих, котрі творять нову революційну партію.

Вуглекопи "страйкують о 6-годинний день праці."

Вуглекопи в Брокен Гілл страйкують о 6-годинний день праці. Вони є піонерами в над-ходячій промисловій борбі в Австралії.

В Австралії обовязували роз'ємні суди і доперва страйк моряків відніс побіду над роз'ємними судами за по-мощу страйку. Юній в Мел-бурні дебатують горько над прямою акцією і Одною Вели-кою Юнією. Зєлізнодорожні юній в Вікторії голосували і заявили ся за злученє малих юній в Одну Велику Юнію. Ітитація за промисловую фор-мою організації поширяє ся і справляє велике заклопотанє в рядах старих угодовців "про-відників праці, котрі вірять е-ще в роз'ємні суди і старі фа-хові юній.

Вони застановляють ся над скликанєм конференції і ареш-тованієм арбітраційного со-уду. Всі здають собі з того справу, що сторонники прямої акції здобувають шораз ширій впливи.

"Солидарність моряків від-несла побіду. Ми в Брокен Гілл боремо ся так солидарно як і вони. Не потребуємо цілком політикерів. Промислово зор-ганізовані, можемо зробити переміну нинішнього ладу". Так говорив один з провідників вуглекопи в Брокен Гілл.

Троцький за независимістю України.

(Телеграма до жидівського "Форварда").

КОЛЕНГАГА, 3 січня. — Троцький за независимістю України", — під таким заго-ловком появилась статя в лівийській українській газеті "Вперед". Ся газета містить по-сідну відозву Троцького до жовнірів, котра кінчить ся слі-дуючими словами: "Хай живе сильна независі-ма Україна!"